

ÅRSREDOVISNING 2016

REVISORSNÄMNDEN

Revisorsnämnden

Supervisory Board of Public Accountants

<i>Postadress/Postal address</i>	<i>Besöksadress/Visiting address</i>	<i>Telefon/Telephone</i>	<i>Telefax/Fax</i>	<i>Bankgiro</i>	<i>Org.nr</i>
Box 24014	Karlavägen 104	08-738 46 00	08-738 46 01	784-8419	
104 50 Stockholm Sweden	202100-4805 www.rn.se rn@revisorsnamnden.se	+46-8-738 46 00	+46-8-738 46 01		

ÅRSREDOVISNING REVISORSNÄMNDEN 2016

Innehållsförteckning

1	Myndighetschefen har ordet.....	2
2	Beslut och intygande	4
3	Om Revisorsnämnden (RN).....	5
3.1	RN:s uppdrag.....	5
3.2	RN:s organisation	5
4	Resultatredovisningen.....	6
4.1	RN:s verksamhetsområden	6
4.2	Budgetutfall.....	7
4.3	Tillsynsverksamheten.....	7
4.4	Examinationsverksamhet	13
4.5	Auktorisation, godkännande och registrering.....	14
4.6	Internationella kontakter	16
4.7	Övriga mål och återrapporteringskrav	18
4.8	Kompetensförsörjning.....	19
4.9	Sjukfrånvaro	20
5	Finansiella redovisningen	21
5.1	Ekonomiskt utfall.....	21
5.2	Resultaträkning	22
5.3	Balansräkning	23
5.4	Tilläggsupplysningar och noter	24
5.4.1	Redovisningsprinciper	24
5.4.2	Värderingsprinciper	24
5.4.3	Noter	25
5.4.4	Ersättningar och andra förmåner.....	29
5.5	Sammanställning väsentliga uppgifter.....	31

Alla belopp anges i tusentalskronor (tkr) om inte annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Revisorsnämnden förkortas RN i texten.

1 Myndighetschefen har ordet

FÖRÄNDRING I HÖGT TEMPO

Revisorsnämnden (RN) är under utveckling och ska vara en relevant, modern och attraktiv myndighet. Nya krav på revisorer och revision driver förändringar i branschen. Det har även konsekvenser för RN. När kraven förändras behöver också tillsynen förändras. God revisors- och revisionsred måste därför löpande anpassas till utvecklingen för att fortfarande anses relevant och för att uppnå det överordnade syftet med en revision. Detta kräver en aktiv omvärldsanalys och en löpande anpassning till ställda krav på god revisors- och revisionsred. En framtid med betydligt större inslag av snabba förändringar ställer också krav på en aktiv och snabb kommunikation med våra intressenter.

Samtidigt innebär globaliseringen ett allt större inslag av internationell harmonisering som leder till ett mindre behov av specifika krav på svenska regler för revision. Här har RN en viktig uppgift i att övervaka och verka för regelförenkling inom sitt område. "Särsvenska" krav på revisorer som inte längre fyller ett behov riskerar annars att bli en begränsning för svenska revisorers möjligheter att anpassa sig till omvärldsförändringar.

Som organisation behöver vi effektivisera och utveckla vår verksamhet och organisation. Vi ska vara myndighet som också nyttjar digitaliseringens möjligheter.

Viktiga förändringar för revisionen och RN under året

Revisionen i Sverige har de senaste åren varit föremål för två viktiga förändringar dels i form av en begränsning av revisionsplikten, dvs. skyldigheten att anlita revisor, dels regeländringar inom EU till följd av diskussionerna om revisorernas roll i samband med finanskriserna. Dessa diskussioner ledde fram till att Europaparlamentet och rådet 2014 beslutade om nya regler om revisorer och revision (revisionspaketet). Syftet var bl.a. att höja kvaliteten på revisionen inom EU och att stärka revisorernas opartiskhet och självständighet (oberoende) och därmed även allmänhetens förtroende för revisionen. Huvuddragen i regelförändringarna är bl.a. att revisionsberättelsen ska innehålla mer information, krav på revisorsrotation och skärpta krav på revisorns oberoende. Det senare innebär begränsade möjligheter att lämna råd till en klient. Regelförändringarna trädde i kraft i Sverige i juni 2016. Förändringarna inom EU innebar också att RN fick ökade befogenheter och möjlighet att tillgripa nya former av disciplinära åtgärder.

Vår vision och våra långsiktiga mål

Under året har vi tagit fram en strategisk plan för åren 2017–2021. Vår vision definierar mål och lägger grunden för vårt förändringsarbete. Det har inneburit att vi nu har långsiktiga och framåtriktade strategier för verksamheten som ger en tydlig röd tråd mellan myndighetens vision, uppdrag, strategier, processer och resultat. Vår vision *"en professionell revision för ett tryggt beslutsfattande"* visar riktningen för vårt arbete.

Första april 2017 byter vi namn till Revisorsinspektionen. Det är ett namnbyte som bättre beskriver vilka vi är och som betonar hur viktig vår roll är som regeringens expertmyndighet inom revisionsområdet. Vår strategiska inriktning markerar vikten av namnbytet och tydliggör de prioriteringar som är centrala för att vi ska nå målen för vår verksamhet.

Förändring börjar med kulturen

För en expert- och tillsynsmyndighet med ett betydelsefullt uppdrag är trovärdighet, relevans och engagemang inte bara viktigt, det är avgörande. Det är min ambition att vi ska behålla och vidareutveckla just en sådan värdegrund och kultur vid myndigheten.

Definiera revisorsrollen, precisera revisionens roll i samhällsstyrningen och professionalisera revisorerna

Revision är en oberoende granskning av verksamheter som ska ge medborgare, företag, myndigheter och finansiella marknader tillgång till kvalitetssäkrad information och korrekta beslutsunderlag samt motverka korrupktion. Ytterst syftar revision till att skapa förtroende för samhällets institutioner. Det borde ligga i allas intresse att revisionen utförs med samma höga krav på kvalitet och yrkesetik oavsett om den avser ett privat företag, en myndighet eller kommun. Så är inte fallet idag och det saknas en diskussion om revisionens roll i samhällsstyrningen och om den framtida revisionens innehåll och inriktning. Mot denna bakgrund är det angeläget att under 2017 tillsammans med revisionens intressenter ha en diskussion om den framtida revisionens organisation, former, innehåll och tillsyn.

Fortsatt högt tempo

RN kommer att ha ett fortsatt högt tempo i förändringsarbetet. Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till myndighetens engagerade och kompetenta medarbetare för er arbetsinsats under 2016. Nu blickar vi fram emot ett nytt år med nya utmaningar och möjligheter.

Per Johansson

Myndighetschef

2 Beslut och intygande

Beslut om årsredovisningen för verksamhetsåret 2016 för Revisorsnämnden.

Revisorsnämnden fastställer myndighetens årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

Beslut i detta ärende har fattats av myndighetschef Per Johansson. I den slutgiltiga handläggningen har chefsjurist Adam Diamant, chefsrevisor Carin Rytoft Drangel och administrativ chef Kristina Rasmusson deltagit.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 21 februari 2017

Per Johansson

Myndighetschef

3 Om Revisorsnämnden (RN)

3.1 RN:s uppdrag

RN är regeringens expertmyndighet för revisors- och revisionsfrågor. Grundläggande bestämmelser om verksamheten vid RN finns i revisorslagen (2001:883), förordningen (1995:665) om revisorer, förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsnämnden samt i regleringsbrevet. Sedan 17 juni 2016 påverkas även RN av EU:s revisorsförordning.¹ Myndighetens huvuduppdrag är att:

- ✓ ansvara för att god revisorssed och god revisionsned utvecklas på ett ändamålsenligt sätt och att
- ✓ säkerställa tillgången nationellt till kvalificerade revisorer så att näringslivet och samhället i övrigt har tillgång till revisorer som kan revidera aktiebolag, banker, försäkringsbolag, stora ekonomiska föreningar, stiftelser, myndigheter och andra sammanslutningar som bedriver ekonomisk verksamhet.

RN arbetar genom att:

- ✓ utöva tillsyn över kvalificerade revisorer och registrerade revisionsbolag,
- ✓ genomföra prov för examination av revisorer samt utfärda godkännanden och auktorisation av revisorer och registrera revisionsbolag.

Ytterst syftar RN:s verksamhet till att upprätthålla förtroendet för revisorer och revisorers verksamhet samt för auktorisationssystemet för att på så sätt bidra till att olika intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk och strategisk information om organisationers redovisning och förvaltning.

Revisionen måste för att åtnjuta det nödvändiga förtroendet, stå opåverkad av olika särintressen och baseras på ett fungerande styr- och kontrollsystem med tydliga professionella krav på revisorerna.

3.2 RN:s organisation

RN leds av en myndighetschef och är en enrådgighetsmyndighet. RN har under 2016 haft 25 anställda (medelantal).

Under året har RN infört en ny organisatorisk indelning som tydliggör ansvar och befogenheter och som ska bidra till en förbättrad intern styrning och kontroll vid myndigheten. Verksamheten under myndighetschefen är organiserad i en tillsynsverksamhet och ett administrativt verksamhetsstöd. Tillsynsverksamheten är indelad i två avdelningar, den juridiska avdelningen som leds av chefsjuristen och revisorsavdelningen som leds av chefsrevisorn. Administrativa chefen ansvarar för det administrativa stödet. Vidare har en ledningsgrupp inrättats som biträder myndighetschefen och som har en rådgivande och samordnade roll. Ledningsgruppen består av myndighetschefen, chefsjuristen, chefsrevisorn och den administrativa chefen.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG

Inom RN finns en särskild nämnd, Tillsynsnämnden för revisorer, som utses av regeringen. Nämnden fattar beslut bl.a. i frågor om disciplinära åtgärder. Vid RN finns också ett examensråd vars ledamöter utses av myndighetschefen. Examensrådets huvudsakliga uppgift är att ansvara för utformningen av prov för revisorsexamen.

4 Resultatredovisningen

4.1 RN:s verksamhetsområden

RN:s verksamhet består av följande områden:

- ✓ Tillsyn
- ✓ Examinationsverksamhet
- ✓ Beslut om auktorisation, godkännande och registrering
- ✓ Internationella kontakter.

RN:s verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna består huvudsakligen av årsavgifter, examensavgifter, ansökningsavgifter samt avgifter för kvalitetskontroll, se not 1 i avsnitt 5.4.3. Avgifterna ska tillsammans täcka samtliga kostnader. Intäkterna disponeras av myndigheten.

I tabell 1 redovisas intäkter, kostnader och resultat för RN:s verksamhet. I tabell 2 framgår kostnaderna inom respektive verksamhetsområde. Kostnaderna är dels direkta kostnader och dels indirekta kostnader som är fördelade per område utifrån RN:s tidsredovisning.

Ärendena inom tillsynsområdet skiftar kraftigt i omfattning och svårighetsgrad, vilket innebär stora variationer i tidsåtgång. Att fördela totalkostnaden per prestation – t.ex. på antalet ärenden eller kontroller – skulle därför inte avspegla verksamhetens utveckling. Även för den internationella verksamheten är en kostnad per prestation svår att beräkna. Storleken på ingående poster i den verksamheten varierar kraftigt mellan åren.

Tabell 1 – intäkter, kostnader och resultat för RN:s verksamhet

	2016	2015	2014
Intäkter	40 029	37 634	32 985
Kostnader	-33 632	-30 968	-33 047
Resultat	6 398	6 666	-62

Tabell 2 – kostnaderna fördelade på verksamhetsområde

	2016	2015	2014
Tillsyn	23 676	21 777	26 093
Examination	5 476	4 725	4 091
Aukt/godk/registrering	3 160	2 959	1 802
Internationellt arbete	1 320	1 508	1 061
Totala kostnader	33 632	30 968	33 047

Resultatredovisningen för 2016 följer en ny struktur jämfört med tidigare år. Den nya strukturen följer RN:s instruktion, regleringsbrev samt strategiska dokument.

4.2 Budgetutfall

I tabell 3 nedan redovisas utfallet i förhållande till beräknad budget för den avgiftsbelagda verksamheten år 2016. Budgeten enligt regleringsbrevet utgår från budgetunderlaget för 2015. Av tabellen framgår att resultatet för 2015 blev betydligt högre än budgeten. Detta berodde främst på att RN under 2015 inte lyckades rekrytera medarbetare enligt plan samt att investeringar och inköp inte genomfördes i den utsträckning som planerats.

För 2016 blev intäkterna högre än beräknat vilket till stor del beror på fler tentander på revisorsproven, fler ansökningar om auktorisation samt att fler bolag börsnoterades och därmed omfattas av den särskilda kvalitetskontrollen. Kostnaderna för 2016 blev även lägre än budgeterat. Detta kan till största del förklaras av lägre personalkostnader är beräknat p.g.a. att den personal som rekryterats till RN under året påbörjade sin anställning först under senare delen av 2016 samt att flera investeringar och inköp skjutits fram till 2017.

Investeringar i ny IT-plattform, digitaliseringen och förstärkningar på personalsidan de kommande åren gör att det samlade myndighetskapitalet på 14 500 tkr kommer att nyttjas.

Tabell 3 – budget och utfall för den avgiftsbelagda verksamheten

Verksamhet	Ack. res	Resultat	Intäkter	Kostn.	Resultat	Utg. Ack.
	t.o.m. 2014					
Budget enligt regleringsbrev 2016	1 438	1 336	36 940	37 510	-570	2 204
Utfall enligt årsredovisningen 2016	1 438	6 666	40 029	33 632	6 398	14 499

4.3 Tillsynsverksamheten

Mål enligt regleringsbrevet: RN ska bedriva tillsyn genom periodiskt återkommande kvalitetskontroll, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) samt prövning av disciplinärende och förhandsbesked. Förutom på handläggning av disciplinärenden ska tyngdpunkten i verksamheten ligga på den periodiskt återkommande kvalitetskontrollen.

Minst hälften av alla disciplinärenden som inleds ska vara avgjorda inom ett år från dagen de inleddes och minst 90 % ska vara avgjorda inom två år.

Ansökan om förhandsbesked ska normalt avgöras inom två månader från det datum fullständig ansökan inkommit till nämnden.

Tillsyn

Tillsynsområdet omfattar periodiskt återkommande kvalitetskontroll, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), disciplinärenden samt förhandsbesked.

Tillsynsområdet, som är den enskilt största verksamheten, innefattar:

1. *Periodiskt återkommande kvalitetskontroll* – Kvalitetskontrollen sker med två huvudsakliga inriktningar. Kvalificerade revisorer och registrerade revisionsbolag (nedan revisionsbyrå) som har revisionsuppdrag i företag av allmänt intresse

(noterade företag, banker och försäkringsbolag) kontrolleras inom ramen för den *särskilda kvalitetskontrollen*. Övrig *kvalitetskontroll* sker genom att RN dels kvalitetssäkrar den kontroll som branchorganisationen FAR utför av sina medlemmar via ett samarbetsavtal mellan FAR och RN, dels direkt kontrollerar de revisorer som inte är anslutna till FAR.

2. *Disciplinärenden* – öppnas efter underrättelser från Skatteverket eller efter anmälan från övriga myndigheter, klienter, FAR, revisionsbyråerna och andra intressenter eller på RN:s eget initiativ med anledning av bl.a. uppgifter i media.
3. *Systematisk och uppsökande tillsyn (SUT)* – SUT-ärenden initieras av RN efter ett riskbaserat urval.
4. *Förhandsbesked* – kan avse antingen om en revisor med hänsyn till sin opartiskhet och självständighet kan inneha ett visst revisionsuppdrag eller om en revisor får utöva viss s.k. sidoverksamhet.

Allmänt om tillsynsverksamheten

Revisionen ska verka utifrån lagstiftning, internationellt vedertagna normer och standarder. För att säkra dess kvalitet och förtroende behöver även revisorn själv vara föremål för tillsyn och systematisk uppföljning. Ett viktigt syfte med RN:s tillsyn är att bidra till transparens, hög revisionskvalitet och ökat förtroende.

RN:s samlade tillsynsverksamhet har stora möjligheter att hitta de brister i revisionskvalitet och yrkesetik som kan förekomma. Tillsynsverksamheten ska vara relevant, professionell och rättssäker. Detta innebär att den kännetecknas av:

- ✓ Relevans: tillsynen är aktuell och inriktad mot risk och väsentlighet. Kvalitetskontroller och disciplinärenden ska avgöras inom rimlig tid.
- ✓ Professionalitet: tillsynen är kunskapsbaserad och utgår från gällande god revisors- och revisionsssed. Tillsynsobjekten har insyn i hur och varför tillsynen genomförs. Krav som ställs i myndighetens beslut ska vara tydliga och uppföljningsbara. Vi har en god dialog med dess intressenter och tillsynsobjekt.
- ✓ Rättssäkerhet: våra beslut vilar på goda grunder. Tillsynen utförs enligt gällande regelverk och praxis samt att likvärdiga bedömningar görs i likvärdiga fall. Tillsynen är oberoende och låter sig inte påverkas av olika intressenter.

Särskild kvalitetskontroll

RN har upprättat en vägledning och rutiner för planering, genomförande och avrapportering av kvalitetskontroll av revisorer och revisionsbyråer som utför revision i företag av allmänt intresse. De personer som utför kvalitetskontrollerna utses baserat på de erfarenheter och kompetenser som bedöms erforderliga för att med hög kvalitet och effektivitet genomföra kvalitetskontrollen. RN kan vid behov komplettera sina team med experter. RN beaktar genom hela processen frågor rörande oberoende och andra yrkesetiska frågor. RN använder ett digitalt dokumentationsverktyg och speciellt anpassade arbetsprogram.

RN:s kvalitetskontroll sker dels på byrånivå, dels på uppdragsnivå. På byrånivå görs en systembaserad kvalitetskontroll. Kontrollen innebär att RN granskar hur revisionsbyråernas system och processer är utformade och fungerar. Syftet är att säkerställa att det finns organisationella förutsättningar för att revisionen av företag av allmänt intresse utförs enligt god revisors- och revisionsssed. På uppdragsnivå genomförs RN:s kvali-

tetskontroll med inriktning på hur lagstadgad revision utförs i enskilda uppdrag. Genom den uppdragsbaserade kontrollen får RN underlag för att bedöma såväl effektiviteten i byråns system för kvalitetssäkring som kvaliteten i enskilda revisorers arbete.

RN:s rapporter med resultatet från kvalitetskontrollerna publiceras på RN:s hemsida (under rubriken Tillsyn).

Genomförda särskilda kvalitetskontroller

Under 2016 har RN genomfört kvalitetskontroll av tre revisionsbyråer. Kvalitetskontrollerna har totalt omfattat ett urval av 10 uppdrag. Resultatet från dessa tre kvalitetskontroller kommer att publiceras under våren 2017.

Under 2015 genomförde RN kvalitetskontroller av tre revisionsbyråer. Dessa kvalitetskontroller innefattade totalt kontroll av 14 uppdrag. Resultatet avseende två kvalitetskontroller har publicerats under 2016 och den kvarstående publiceras 2017.

Resultatet av en kvalitetskontroll genomförd 2014 med kontroll av fyra uppdrag publicerades 2016.

Övergripande resultat av de särskilda kvalitetskontrollerna på systemnivå

Samtliga tre revisionsbyråer, för vilka rapporten publicerades 2016, godkändes avseende den systembaserade kvalitetskontrollen på företagsnivå. För en revisionsbyrå kommer återbesök att ske 2017 för att följa upp resultatet av revisionsbyråns interna kvalitetskontroller samt planerade förändringar av ersättningssystemet.

I en av revisionsbyråerna har RN rapporterat om brister i byråns övervakning av att all fristående rådgivning blir föremål för förhandsbedömning och förhandsgodkännande av ansvarig koncernrevisor och där även eventuell intressekonflikt kan övervakas. För samma byrå har RN noterat brister i rutiner och riktlinjer för hur fristående rådgivning och övriga hot mot oberoendet inför påskrift av revisionsberättelsen ska dokumenteras.

Övergripande resultat av de särskilda kvalitetskontrollerna på uppdragsnivå

När det gäller kontrollerna på uppdragsnivå har RN för en revisor öppnat ett disciplinärende och meddelat denne en varning. Varningen meddelades på grund av bristande granskning av intäktsredovisningen.

RN har, i flera av uppdragen, funnit brister i dokumentationen för väsentliga granskningsområden och obligatoriska åtgärder i revisionen. Ställningstaganden och slutsatser baserade på utförda granskningsåtgärder har inte dokumenterats på ett tydligt och överskådligt sätt. RN har rekommenderat att revisionsbyråerna vidtar åtgärder för att säkerställa att all revisionsdokumentation är tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt så att det klart framgår hur granskningen har planerats, vilken granskning som har genomförts, när granskningen har utförts, vilka iakttagelser som har gjorts och vilka slutsatser som har dragits. Brister i dokumentationen har omfattat prövning av revisorns opartiskhet och självständighet, diskussioner avseende risk för oegentligheter, händelser efter balansdagen, slutsatser avseende analytiska granskningsåtgärder.

RN har även funnit brister i granskningen kopplat till intäktsredovisningen, händelser efter balansdagen, uppdragsanknuten kvalitetskontroll, substansinriktad analytisk granskning m.m.

En sammanfattning av de övergripande iakttagelser som har gjorts vid kontrollerna är publicerad på RN:s hemsida.

Den disciplinära verksamheten

Även om den disciplinära verksamheten inte på samma sätt som de periodiskt återkommande kvalitetskontrollerna och SUT-tillsynen kan fånga upp de mer systematiskt förekommande problemen i revisionsbranschen, utgör denna verksamhet en betydelsefull del av den samlade tillsyn som RN bedriver. Dels kopplar den disciplinära verksamheten till RN:s övriga tillsynsverksamhet genom att tillhandahålla disciplinära sanktioner i fall då det i annan tillsynsverksamhet konstateras brister av mer allvarlig natur. Dels ger den disciplinära verksamheten en möjlighet att genomföra en mer begränsad, koncentrerad, tillsyn rörande enskilda frågor av allvarlig art eller frågor där det finns ett branschintresse av att sätta eller tydliggöra praxis.

Samtidigt ska framhållas att antalet disciplinära åtgärder berör en mycket liten del av den totala revisorskåren – cirka 1,2 % 2016. Procenten, som ligger på ungefär samma nivå år från år, kan inte leda till annan slutsats än att revisionskvaliteten i Sverige överlag är god. Även givet denna slutsats har RN i sin disciplinära verksamhet funnit att det finns vissa brister i utförandet av revisionerna samt överträdelser av gällande yrkesetiska krav som förekommer mer frekvent eller som är av större betydelse.

Liksom tidigare år, och i linje med de slutsatser som dragits inom den särskilda kvalitetskontrollen, har RN även under 2016 funnit brister i hur revisorer dokumenterar sina revisionsinsatser. Bristerna försvårar tillsynen och leder inte sällan till mer omfattande utredningar för att RN ska kunna konstatera om den revisionsinsats som är föremål för prövning är godtagbar eller ej.

Som redan konstaterats är tilltron till revisionen beroende av att revisorerna lever upp till högt ställda etiska krav och att revisorerna av revisionens intressenter också uppfattas möta dessa krav. Av central betydelse är kraven på att revisorer ska vara, och uppfattas som, opartiska och självständiga (faktiskt och synbart oberoende). RN har under 2016 prövat frågor kring oberoende i åtta disciplinärenden. Tre av ärendena (varav två har samband med varandra) rörde frågan om hur revisors deltagande vid representationsaktiviteter anordnade av en revisionsklient påverkar revisorns oberoende. I två av ärendena deltog revisorn vid jaktaktiviteter och i det tredje en weekendresa tillsammans med företrädare för revisionsklienten (vid resan deltog också revisorn sambo). I samtliga dessa ärenden konstaterade RN att resorna i delar hade ett samband med, och var av betydelse för, revisionen. Samtidigt kunde RN konstatera att representationen inte var av obetydlig och oviktig karaktär. Myndigheten fann därför att deltagandet påverkade respektive revisors oberoende. Två av revisorerna meddelades varning eftersom deltagandet i representationen hade skett under flera år och klienten var ett börsnoterat bolag medan den tredje revisorn meddelades en erinran. I samtliga tre ärenden klargjorde RN att International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) Etikod var av betydelse för bedömningen av om revisorernas agerande bröt mot revisorslagens s.k. analysmodell. De två ärendena som har samband med varandra har inte vunnit laga kraft.

En återkommande fråga även i RN:s tillsynsverksamhet 2016 är om revisorn har inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis om varulagrets existens och skick trots att revisorn inte närvarade vid lagerinventeringen. RN har i ett flertal ärenden ställt stränga krav på att revisorn ska närvara vid inventeringen om det inte är praktiskt

ogenomförbart. Denna syn bygger på krav som ställs i International Standards on Auditing (ISA) 501 *Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster*. Avgörandena har under året väckt frågor från branschen om RN:s avgöranden utesluter att revisorn genom alternativa granskningsåtgärder kan få tillräckliga revisionsbevis för lagrets existens och skick. RN har i de specifika ärendena i och för sig konstaterat att det finns ett utrymme för alternativa åtgärder, men i samtliga fall funnit att sådana inte hade vidtagits av revisorn.

En ytterligare fråga som väckt diskussion i branschen rör vilka revisionsbevis som revisorn ska ha för att, vid en bedömning av förutsättningarna för fortsatt drift, kunna godta bolagets uppgifter om att externt kapital kan fås vid behov. Här har RN i sin praxis ställt krav på att revisorn som huvudregel ska ha tillgång till ett skriftligt åtagande från tillskottsgivaren för att revisorn ska anses ha tillräckliga revisionsbevis för ett gjort åtagande om framtida kapitaltillskott.

I tabell 4–9 redovisas statistiken av RN:s tillsynsarbete. Samtliga i regleringsbrevet angivna mål avseende detta verksamhetsområde har mötts. Det ärende om förhandsbesked i vilket handläggningstiden översteg två månader från det datum fullständig ansökan inkommit till nämnden fördröjdes med en månad p.g.a. att RN, efter samtycke från den revisor som sökte förhandsbeskedet, inväntande närmast påföljande sammanträde med Tillsynsnämnden för revisorer.

RN vill övrigt lämna följande kommentarer till tabellerna 4–9.

Som framgår av tabell 4 låg inflödet av disciplinärenden på en med tidigare år jämförbar nivå. Samtidigt har den utgående balansen av disciplinärenden minskat ytterligare (tabell 6). Detta visar på att det arbete som RN har lagt ner på att minska ärendebalanserna har varit effektivt. Samma slutsats kan dras av tabell 7, där RN:s handläggningstider framgår, och som visar att en hög andel av inkomna disciplinärenden avgörs inom ett år. För att ytterligare korta handläggningstiderna har RN under 2016 inlett ett arbete med att se över handläggningsrutinerna för bl.a. disciplinärendena. Syftet har varit att säkerställa att RN:s handläggning håller god kvalitet, är rättssäker och effektiv. Arbetet kommer fortsätta under 2017 med en ambition att korta handläggningstiderna.

Tabell 6 visar också att ett fördubblat antal övriga tillsynsärenden. Den främsta anledningen till detta är att vissa av de kvalitetskontroller som inleddes 2015 kom att avslutas först under januari 2017 p.g.a. tillkommande utredningar. RN har under 2016 beslutat nya rutiner för att minska handläggningstiderna för även detta tillsynsslag. Målsättningen är att kvalitetskontrollrapporten ska kunna lämnas i nära anslutning till det möte med ledningen för den revisionsbyrå som har varit föremål för kontroll. Detta möte ska normalt hållas senast tre månader efter det att fältarbete har avslutats.

Antalet öppnade disciplinärenden fördelade på egna initiativärenden samt på anmälare framgår av tabell 4 på nästa sida.

Tabell 4 – antal öppnade disciplinärenden

	2016	2015	2014
Egna initiativärenden	29	29	58
- varav från kvalitetskontroll	10	8	21
- varav från SUT	5	5	10
Skatteverket	5	12	6
Klienter	25	23	32
Övriga	43	30	43
Totalt	102	94	139

Av tabell 5 nedan framgår hur många ärenden som öppnats och avgjorts inom den systematiska och uppsökande tillsynen (SUT) och vilka riskbaserade urval som använts (projekt). Projektet Övrigt består framför allt av revisorer som underkänts i respektive byrås interna kvalitetskontroll.

Tabell 5 – antalet öppnade och avgjorda ärenden inom den systematiska uppsökande tillsynen samt inom vilket projekt

	2016		2015		2014	
	Inledda	Avgjorda	Inledda	Avgjorda	Inledda	Avgjorda
Övertagen kvalitetskontroll	0	3	6	5	1	0
Revisorer med stort antal uppdrag	1	1	0	0	0	3
Tveksamheter vid förnyelse	0	0	0	0	0	1
Revisorer som tidigare erhållit varning	4	3	1	0	0	0
Övriga	4	6	10	8	5	15
Totalt	9	13	17	13	6	19

Ärendebalansen för tillsynsärenden vid utgången av 2016 framgår av tabell 6 nedan.

Tabell 6 – antalet pågående tillsynsärende vid årets slut fördelat på disciplin- och övriga tillsynsärenden

	2016	2015	2014
Disciplinärenden	59	70	88
Övriga tillsynsärenden, (kvalitetskontroll, SUT och förhandsbesked)	62	31	32
Totalt	121	101	120

I tabell 7 framgår RN:s handläggningstider och den visar, särskilt jämförelsen mellan åren, att RN:s ambition att minska ärendehanteringstiderna har gett resultat. En allt högre procentuell andel av inkomna disciplinärenden avgörs inom ett år. Samtidigt har RN arbetat aktivt med att slutföra de ärenden som är äldre än 18 månader.

Tabell 7 – Antalet avgjorda disciplinärenden under året och hur många av dessa som haft en handläggningstid överstigande 12 månader, 18 månader respektive två år.

	2016		2015		2014	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Inom 12 månader	76	67	71	63	96	66
12–18 månader	23	20	32	29	28	19
18–24 månader	14	12	9	8	21	15
Längre än två år	0	0	0	0	0	0
Totalt	113	100	112	100	145	100

De disciplinära åtgärderna i RN:s disciplinärenden framgår av tabell 8 nedan.

Tabell 8 – Utgången i de disciplinärenden som avgjorts

		Auktoriserade revisorer	Godkända re- visorer	Revisions- bolag	Totalt
2016	Upphävande	0	3	0	3
	Varning	24	8	0	32
	Erinran	5	4	0	9
	Totalt	29	15	0	44
2015	Upphävande	4	3	0	7
	Varning	23	9	1	33
	Erinran	1	0	0	1
	Totalt	28	12	1	41
2014	Upphävande	4	4	0	8
	Varning	24	8	1	33
	Erinran	4	2	1	7
	Totalt	32	14	2	48

Under 2016 inkom sju ansökningar om förhandsbesked, tabell 9.

Tabell 9 – antalet inkomna ansökningar och antalet beslut om förhandsbesked samt antalet beslut som meddelats senare än två månader från det datum fullständig ansökan inkommit till nämnden

	2016		2015		2014	
	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut	Inkomna	Beslut
Antal förhandsbesked	7	7	9	9	7	5
Totalt	7	7	9	9	7	5
Antal beslut senare än två månader	1		0		0	

4.4 Examinationsverksamhet

Mål enligt regleringsbrevet: Prov för revisorsexamen ska anordnas minst en gång under året.

RN har under år 2016 anordnat prov för revisorsexamen vid två tillfällen. Proven genomfördes den 26–27 maj respektive den 28–29 november. Antalet tentander samt antal med godkänt resultat framgår av tabell 10 nedan. Av tabellen framgår att det under de senaste åren skett en ökning av antalet tentander, vilket RN ser som en positiv utveckling. De signaler RN har fått från revisionsbranschen visar att nyrekryteringarna har ökat vilket leder till fler som genomför provet. I förlängningen påverkar detta också antalet ärenden om auktorisation, godkännande och antalet revisorer (se tabell 11 och 12 nedan).

Innehållet i och kriterierna för provet för revisorsexamen tas fram av examensrådet. Rådet bestod år 2016 av fem ledamöter, tre auktoriserade revisorer och två professorer inom ämnet företagsekonomi. Examensrådet hade sammanlagt sex sammanträden under det gångna året för att färdigställa de båda proven inklusive resultaten. Examensrådet har en viktig uppgift i att tillse att provet för revisorsexamen håller en hög och jämn kvalitet och svårighetsgrad.

Provet för revisorsexamen konstrueras och rättas av en provkonstruktör som RN upphandlar för en period av fyra år. Under 2016 genomfördes upphandling där avtal skrevs med Ernst & Young för perioden 2017 till 2020.

För att få godkänt på RN:s prov för revisorsexamen krävs att tentanden uppnår minst 60 % av den totala poängen. RN strävar mot att proven ska ha samma svårighetsgrad över tiden och en rimlig andel som godkänns är 60 %.

RN och dess examensråd har även bidragit till att kvalitetssäkra och administrera motsvarande prov hos Riksrevisionen. Examensrådet hade sammanlagt tre möten under det gångna året för att bistå Riksrevisionen.

RN har även under året genomfört två lämplighetsprov med godkänt resultat. Lämplighetsprovet är avsett för utländska revisorer, främst inom EES, som vill bli auktoriserade revisorer i Sverige. Provet säkerställer att de sökande har de kunskaper i svensk rätt som behövs för att utföra lagstadgad revision i Sverige.

Tabell 10 – antal anordnande prov per år, antal deltagare i proven och antal deltagare med godkända resultat

	2016	2015	2014
Antal anordnade prov per år	2	2	2
Antalet deltagare i proven	285	241	202
Antalet deltagare med godkänt resultat	169	138	124
Andel av deltagare med godkänt resultat	59,3%	57,3%	61,4%

4.5 Auktorisation, godkännande och registrering

Mål: Beslut i ärenden om auktorisation, godkännande och registrering ska normalt meddelas senast två månader från det datum fullständig ansökan inkommit till RN. Beslut i ärende om fortsatt auktorisation, godkännande och registrering ska normalt meddelas senast en månad före utgången av pågående period.

Samtliga ärenden rörande *förstagångsansökningar* avslutades inom föreskriven tid, se tabell 11 på nästa sida.

Som angavs i föregående avsnitt har antalet tentander som avlagt prov för revisorsexamen med godkänt resultat ökat under de senaste åren. Detta för med sig att antalet förstagsansökningar också ökar (tabell 11). Sett tillsammans med det betydligt minskade nettoutflödet av revisorer i branschen (se tabell 13) finns det skäl att anta att den nedåtgående trenden kommer att avstanna. RN har inlett ett arbete med att se över de särsvenska kraven på utbildning för att få bli revisor för att, om möjligt, ytterligare stimulera en tillväxt i revisorsbranschen.

Giltighetstiden för auktorisation, godkännande och registrering är fem år och antalet femårsförordnanden som löper ut under ett år varierar. Ansökan ska ges in till RN senast tre månader före utgången av pågående giltighetstid.

Under 2016 kom det in 650 ansökningar om *fortsatt auktorisation, godkännande och registrering av revisionsbolag*, tabell 12 nedan. Detta är fler än både 2015 och 2014. Av besluten har 95,2 % meddelats i tid, senast en månad innan pågående period löpte ut. Förse-ningarna har orsakats av att ansökningar har kommit in sent eller att ansökningarna har krävt kompletteringar i flera steg. Avslag har under året meddelats i två ärenden om fortsatt auktorisation. Avslagsbesluten försenades främst pga. att det krävdes omfattande utredningar för att bedöma sökandenas lämplighet.

Tabell 11 – antalet inkomna ansökningar (förstagsansökningar), beslut om auktorisation, godkännande och registrering av revisionsbolag samt antal beslut som meddelats senare än två månader efter att fullständig ansökan inkommit

	2016		2015		2014	
	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade
Auktorisation	178	178	154	150	105	106
Godkännande	0	0	0	0	0	1
Registrering	18	16	23	16	17	18
Totalt	196	194	177	166	122	125
Antal beslut senare än två månader	0		0		0	

Tabell 12 – antalet inkomna ansökningar och antalet beslut om fortsatt auktorisation, godkännande och registrering av revisionsbolag samt antalet beslut som meddelats senare än en månad före utgången av pågående period

	2016		2015		2014	
	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade
Auktoriserade revisorer	525	523	468	466	465	464
Godkända revisorer	109	109	86	84	128	126
Registrerade revisionsbolag	16	16	13	13	21	21
Totalt	650	648	567	563	614	611
Antal beslut senare än två månader	31		18		10	

I RN:s revisorsregister fanns vid årets slut 85 färre revisorer än vid årets början. Sedan 2014 har antalet revisorer minskat med 6 %. Se tabell 13 på nästa sida.

Tabell 13 – antalet auktoriserade och godkända revisorer i början respektive slutet av året med fördelning mellan antalet män och kvinnor

	2016		2015		2014	
	1 jan	31 dec	1 jan	31 dec	1 jan	31 dec
Auktoriserade revisorer:						
- män	1 910	1 884	1 970	1 910	2 040	1 970
- kvinnor	982	980	995	982	1 080	995
Totalt auktoriserade revisorer	2 892	2 864	2 965	2 892	3 120	2 965
Godkända revisorer:						
- män	411	372	467	411	529	467
- kvinnor	173	155	188	173	208	188
Totalt godkända revisorer	584	527	655	584	737	655
Totalt antal revisorer:						
- män	2 321	2 256	2 437	2 321	2 569	2 437
- kvinnor	1 155	1 135	1 183	1 155	1 288	1 183
Totalt antal revisorer	3 476	3 391	3 620	3 476	3 857	3 620
Differens 1 jan och 31 dec		-85		-144		-237

4.6 Internationella kontakter

Mål: Nämnden ska följa och medverka till den internationella utvecklingen inom revisionsområdet, särskilt rörande god redovisningssed, god revisionsmed och tillsynsfrågor.

Allmänt

RN:s internationella engagemang har under 2016, liksom tidigare år, skett på nordisk, europeisk och global nivå. Med undantag för delar av det europeiska samarbetet rör det sig i huvudsak om samarbete mellan tillsynsmyndigheterna i respektive land. När det gäller det europeiska arbetet har det i hög grad skett inom ramen för EU:s institutioner.

EU

Liksom tidigare år har en stor del av RN:s arbetsinsatser inom detta verksamhetsområde bestått i arbetet med de nya rättsakterna från EU. Till skillnad från tidigare har dock arbetet kommit att fokuseras på formerna för det samarbete mellan EU:s tillsynsmyndigheter som förutsätts i EU-förordningen. Ett viktigt första steg i detta arbete har varit att konstituera kommittén Committee of European Auditing Oversight Bodies (CEAOB), i vilken RN är Sveriges representant. Kommittén har till uppgift dels att vara rådgivande organ till Europeiska kommissionen i frågor som rör revisorer och revision, dels att fullgöra vissa uppgifter när det gäller harmoniseringen av revisorsregleringen och tillsynen inom EU. CEOB har därefter beslutat att starta fem arbetsgrupper med ansvar för; likvärdighets- och adekvansbedömningar av tillsynssystem i tredjeländer, internationella revisionsstandarder, inspektioner, disciplinär tillsyn och marknadsövervakning.

Av särskild betydelse är arbetsgruppen med ansvar för kvalitetskontroller i vilken RN deltar. Gruppen har i huvudsak tagit över det arbete som tidigare utfördes inom European Audit Inspection Group (EAIG). Ändamålet med verksamheten är att främja

samarbete och enhetlighet inom Europa bl.a. vad avser återkommande kvalitetskontroll av revisorer och registrerat revisionsföretag som utför revision i företag av allmänt intresse. Centralt härvid är utvecklingsarbetet av ett ramverk för inspektionsmetodologi – Common Audit Inspection Methodology (CAIM).

Inom ramen för CEAOB:s mandat har också satts upp ett flertal ”colleges” som har till uppgift att särskilt bevaka revisionskvaliteten hos de största internationella revisionsbyråerna. RN deltar i det ”college” som behandlar revisionsnätverket Ernst & Young.

Norden

Som ett led i det strukturerade nordiska samarbete som inleddes 2005 har den norska tillsynsmyndigheten under 2016 stått värd för möten mellan de svenska, norska, danska, finska och isländska tillsynsmyndigheterna för ömsesidiga erfarenhetsutbyten. Vid sammankomsten diskuterades frågor om bl.a. införlivandet av EU:s reformpaket, tillsynens betydelse för utvecklingen av revisionskvaliteten samt samarbete kring tillsyn av internationella koncerner. Särskilt fokus har ägnats åt frågor som har uppkommit i samband med tillsynsarbetet i respektive land och förutsättningarna för att genomföra gemensamma inspektioner av revisioner av gemensamt intresse för de nordiska tillsynsmyndigheterna. Som ett led i utvecklingen av RN:s verksamhet träffade företrädare för RN också kollegor i de nordiska länderna bilateralt.

Övriga internationella kontakter

RN har under 2016 slutit ett nytt samarbetsavtal och avtal om skydd för personuppgifter med den amerikanska tillsynsorganisationen för revisorer (Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB)). Avtalen möjliggör ett fortsatt samarbete mellan RN och PCAOB i tillsyn som rör båda organisationerna verksamhet.

RN är medlem i organisationen International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR), vars syfte är att på olika sätt främja samarbete mellan tillsynsmyndigheter på revisorsområdet världen över. IFIAR har drygt 50 medlemmar och växer fortlöpande. IFIAR:s arbete har två huvudsakliga syften. Det ena är utveckling av kvalitetskontroll för att göra de nationella tillsynsmyndigheternas arbetsmetoder så samordnade och effektiva som möjligt. IFIAR arbetar här bl.a. genom särskilda seminarier för erfarenhetsutbyte där medlemmarnas praktiskt arbetande kvalitetskontrollanter träffas en gång per år och diskuterar ett antal ämnen på detta område. Det andra syftet är att etablera någon form av tillsyn över de stora globala revisionsnätverken.

Vid ett plenarmöte i London beslutades att etablera ett permanent sekretariat för IFIAR. Sekretariatet ska ha sitt säte i Tokyo, Japan. RN har under 2016 medverkat i plenarmötet och i det årliga kvalitetskontrollseminariet.

Som ett led i utvecklingen av RN:s verksamhet träffade företrädare för RN också våra kollegor i den engelska tillsynsmyndigheten FRC för bilateralt erfarenhetsutbyte.

4.7 Övriga mål och återrapporteringskrav

Mål: Vid utformningen av föreskrifter och allmänna råd beakta att RN ska bidra till regeringens mål att minska de administrativa kostnaderna för företagen.

RN ska verka för att öka medvetenheten hos revisorer om behovet av att uppmärksamma och anmäla misstänkt korruptionsbrottslighet.

RN ska redogöra för sådant samarbete med andra myndigheter som har till syfte att motverka ekonomisk brottslighet.

Mål och återrapportering avseende övergripande slutsatser som dragit av tillsynsverksamheten finns i avsnitt 4.3.

RN har under 2016, som ett led i införlivandet av EU:s revisionspaket, beslutat om ändringar i myndighetens föreskrifter. Ett genomgående mål har varit att ligga så nära de minimikrav som ställs i rättsakterna det är möjligt, givet de begränsningar som är satt av den svenska regleringen på området. Härvid har beaktats att reglerna ska vara skalbara med hänsyn till omfattningen av den verksamhet som bedrivs i de olika revisionsföretagen, något som kan antas begränsa de kostnadsdrivande effekterna av författningsändringarna.

När det gäller åtgärder kring korruptionsbrottslighet har RN, liksom tidigare år lyft fram dessa frågor i samband med kontakter med revisorsbranschen. Det gäller inte minst vid diskussioner om de skyldigheter som revisorer har att anmäla brott enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen (2005:551).

Som framgår av avsnitt 4.3, Den disciplinära verksamheten, har RN i tre disciplinären den berört frågor kring revisorers allt för nära relation till revisionsklient i samband med representation. Även om ärendena inte rörde korruption klargjordes i dem faran i att delta i av revisionsklient anordnade aktiviteter av representationskaraktär.

RN har under 2016 haft informella kontakter Ekobrottsmyndigheten kring gemensamma frågor. Det mera strukturerade samarbetet som inleddes 2015 kommer att återupptas under 2017. RN har vidare haft kontakter med Skatteverket. Kontakterna med den myndigheten har främst handlat om kassaregister.

Redogöra för samarbete med andra myndigheter i syfte att motverka ekonomisk brottslighet

Liksom föregående år har RN under 2016 ingått i *Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism* (samordningsorganet) och aktivt medverkat i dess arbete genom att delta i möten och bidra till samordningsorganets skrivelser och rapporter. Under året har samordningsorganet bl.a. bedrivit ett projekt för att öka och förbättra misstankerapporteringen till Finanspolisen. Projektet har resulterat i framtagandet av en folder, vilken ska distribueras under 2017.

RN har vidare under året biträtt Regeringskansliet i samband med FATF:s² utvärdering av Sveriges efterlevnad av de internationella standarderna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. RN har därvid tagit fram underlag för de delar av detta arbete som rör myndighetens verksamhet samt lämnat förslag till formuleringar i

---

² Financial Action Task Force.

den rapport som i början av år 2017 ska antas av FATF-plenaren. RN har också deltagit vid möten i samband med att FATF:s utvärderingsteam under försommaren gjorde sitt platsbesök i Sverige.

4.8 Kompetensförsörjning

Strategiska mål

Under 2016 har RN tagit fram gemensamma mål, plan³ och aktiviteter för verksamheten som syftar till att stärka RN som en attraktiv arbetsplats där våra medarbetare trivs och kan utvecklas. Detta uppnås genom att:

- ✓ vårt interna arbete präglas av teamwork och respekt. Vi värnar om en uppmuntrande och prestigelös arbetsmiljö, där vi är lyhörda och ger varandra konstruktiv feedback,
- ✓ vårt ledarskap styrs av tydliga värderingar och mål och där vi alla är delaktiga i arbetsplatsens utveckling,
- ✓ vår kompetensförsörjning och kompetensutveckling säkerställer rätt kompetens på rätt plats i rätt tid,
- ✓ arbetsklimatet präglas av engagemang, delaktighet, respekt, kreativitet och öppenhet.

Den gemensamma statliga värdegrunden är för RN en viktig utgångspunkt och den kompletteras av våra värdeord, som togs fram under 2016. Värdeorden är gemensamma för alla verksamheter och är den naturliga utgångspunkten för allt vi gör. Vårt arbete kännetecknas av relevans, trovärdighet och engagemang.

Attrahera och rekrytera

Den viktigaste frågan för att RN ska kunna fullgöra sina uppgifter är att myndigheten kan attrahera, rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens. Kompetensen inom RN:s tillsynsverksamhet består främst av jurister och ekonomer, bl.a. ett flertal auktoriserade revisorer. Tillsynskompetensen utgör huvuddelen av RN:s personal och består av drygt ca 25-tal medarbetare som samtliga har akademisk examen, varav de flesta på magister- eller mastersnivå. En medarbetare har doktorsexamen. De vanligaste utbildningsinriktningarna är juridik och företagsekonomi men även andra inriktningar förekommer. Stödkompetensen består av ett fem medarbetare. Utbildningsbakgrunden är nära kopplad till den specifika funktion och de arbetsuppgifter man arbetar med.

På arbetsmarknaden finns generellt en hög efterfrågan på skickliga revisorer och jurister och RN konkurrerar i hög grad om samma kompetens med andra revisionsutvärderings- och tillsynsverksamheter. Det innebär också att RN:s medarbetare är efterfrågade på arbetsmarknaden och att rörligheten i gruppen är förhållandevis hög. Rörligheten är i grunden en positiv företeelse, eftersom det främjar utbyte, lärande och kunskapsöverföring. Negativa aspekter är kontinuitets- och bemanningsproblem i kärnverksamheten.

Under 2016 har rekryteringsarbetet intensifierats. RN har rekryterat sex medarbetare varav en man och fem kvinnor. Målet har varit att öka antalet anställda för att kunna genomföra de ytterligare tillsynsuppgifter som följer av det nya EU-revisionspaketet

---

³ Verksamhetsplanen för 2016 och 2017 samt Strategiska planen för 2017 – 2021.

som trädde i kraft i juni i år. RN har under året inte upplevt några problem med att rekrytera den personal myndigheten behöver. Under 2016 anställdes också en medarbetare på extra tjänst via Arbetsförmedlingen.

Behålla och utveckla kompetens

RN strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare vill stanna och utvecklas. Vi analyserar och utvecklar kontinuerligt myndighetens samlade kompetens för att klara vårt uppdrag även i framtiden. Under året har RN genomfört flera kompetensutvecklingsinsatser som riktat sig till alla medarbetare. Insatserna består av såväl interna kurser och seminarier som externa kurser, seminarier och konferenser.

Avveckla

Under året har tre personer slutat, varav en gått i pension. Detta är färre än 2015 då sex personer slutade.

Antalet anställda

RN:s antal anställda framgår av tabell 14 nedan.

Tabell 14 antalet anställda

	2016	2015	2014
Antal årsarbetskrafter	21,6	20,4	23,2
- varav män	12,4	11,2	13,1
- varav kvinnor	9,3	9,2	10,2
Medelantalet anställda	25,0	24,0	25,0
- varav män	14,0	13,0	13,0
- varav kvinnor	11,0	11,0	12,0

4.9 Sjukfrånvaro

Under 2016 har sjukfrånvaron mer än halverats. Vi följer upp och arbetar med vårt arbetsmiljöarbete kontinuerligt för att främja god arbetsmiljö och hälsa.

Nedanstående tabell visar den totala sjukfrånvaron, fördelat på olika ålderskategorier, kvinnor respektive män samt andelen långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer). Där antalet medarbetare understiger tio lämnas ingen uppgift (-).

Tabell 15 – sjukfrånvaro

	2016	2015	2014
Sjukfrånvaro totalt	4,4%	9,8%	3,7%
Andel av sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar	50,9%	65,2%	38,5%
Sjukfrånvaro, män	-	-	3,8%
Sjukfrånvaro, kvinnor	6,5%	9,6%	3,5%
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre	-	-	-
Sjukfrånvaro 30–49 år	-	-	-
Sjukfrånvaro 50 år eller äldre	4,6%	11,5%	4,4%

5 Finansiella redovisningen

5.1 Ekonomiskt utfall

Årets resultat visar ett överskott på 6 398 tkr. Det ligger i linje med resultatet 2015 på 6 666 tkr. Både intäkter och kostnader har ökat sedan 2015. Intäkterna har ökat med 2 395 tkr, från 37 634 tkr till 40 029 tkr. Detta beror främst på att antalet tentander som skrivit proven har blivit fler, vilket i sin tur genererat ökade intäkter i form av administrativa avgifter, examensavgifter samt ansökningsavgifter för att få sin auktorisation. En annan orsak till högre intäkter är den särskilda kvalitetskontrollen där fler bolag kom att omfattas med anledning av en ökning av antalet börsnoterade bolag.

Kostnaderna har ökat med 2 664 tkr, från 30 968 tkr till 33 632 tkr. Detta förklaras främst av stigande personalkostnader jämfört med 2015, vilket beror på löneökningar och att RN lyckats väl med nyrekryteringar samt att tjänstlediga och sjukskrivna återkommit i tjänst under året. Lokalkostnaden har också ökat mellan åren vilket beror på dels utökad lokalyta, dels på högre hyresnivå. Kostnaden för Statens servicecenters tjänster har stigit på grund av uppgraderingar av system och utökad antal tjänster.

RN:s samlade myndighetskapital uppgår nu till 14 500 tkr. RN står inför stora förändringar de kommande åren som medför stora kostnadsökningar där myndighetskapitalet kommer att användas. Det utökade uppdraget leder till fler anställda, ökade lokalkostnader och investeringar i ny IT-plattform och digitaliseringen. Detta sammantaget medför betydande kostnadsökningar årligen framöver.

5.2 Resultaträkning

(tkr)	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	39 866	37 627
Intäkter av bidrag		162	6
Finansiella intäkter	2	1	1
Summa		40 029	37 634
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-22 444	-21 237
Kostnader för lokaler		-2 965	-2 592
Övriga driftkostnader	4	-8 060	-6 998
Finansiella kostnader	5	-92	-31
Avskrivningar och nedskrivningar		-70	-110
Summa		-33 632	-30 968
Verksamhetsutfall		6 398	6 666
Årets kapitalförändring	6	6 398	6 666

5.3 Balansräkning

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	47	75
Summa		47	75
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	0	1
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	188	122
Summa		188	124
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		79	350
Fordringar hos andra myndigheter	10	692	524
Övriga kortfristiga fordringar	11	8	6
Summa		779	880
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	787	586
Övriga upplupna intäkter	13	1 436	38
Summa		2 222	624
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		16 878	11 354
Summa		16 878	11 354
SUMMA TILLGÅNGAR		20 114	13 056
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	14		
Balanserad kapitalförändring	15	12	12
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	6	8 104	1 438
Summa		6 398	6 666
Avsättningar			
Övriga avsättningar	16	112	72
Summa		112	72
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	17	151	186
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	18	999	650
Leverantörsskulder		1 258	1 050
Övriga kortfristiga skulder	19	529	620
Summa		2 938	2 507
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	20	2 551	2 292
Övriga förutbetalda intäkter		0	70
Summa		2 551	2 362
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		20 114	13 056

5.4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

5.4.1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

RN:s bokföring följer god redovisningssed och förordningen (200:606) om myndigheternas bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar RN brytdagen den 5 januari. Brytdagen föregående år var den 3 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodiseringsavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 10 tkr.

Villkor för avgiftsbelagd verksamhet

RN:s verksamhet finansieras med avgifter. Bestämmelser om rätt att ta ut avgifter finns i förordning (1995:665) om revisorer. Avgiftsintäkterna disponeras av RN. RN får sälja sammanställningar och utdrag ur revisorsregistret.

5.4.2 Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (2010:110) och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till minst tre år. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker linjärt från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Immateriella anläggningstillgångar
5 år	Servrar och kringutrustning
5 år	Möbler och kontorsmaskiner
8 år	Övriga inventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har efter individuell provning tagits upp till det belopp som beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagit upp till nominellt belopp.

5.4.3 Noter

Resultaträkning

(tkr)		2016	2015
Not	1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Offentligrättsliga avgifter		
	Ansökningsavgifter	2 787	2 229
	Årsavgifter	22 192	22 485
	Särskilda årsavgifter	7 250	6 480
	Examensavgifter	5 855	4 900
	Administrationsavgifter examen	1 520	1 260
	Övriga offentligrättsliga avgifter	62	78
	Summa	39 665	37 431
	Övriga avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	201	195
	Summa	39 866	37 627
	Utfall mot beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet enligt regleringsbrevet redovisas i resultatredovisningen.		
Not	2 Finansiella intäkter		
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	1	1
	Övriga ränteintäkter	0	1
	Summa	1	1
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
Not	3 Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	13 508	13 891
	<i>varav lönekostnader ej anställd personal (extra tjänst, timanställda)</i>	<i>1 160</i>	<i>861</i>
	Sociala avgifter	7 208	6 869
	Övriga kostnader för personal	568	477
	Summa	22 444	21 237
Not	4 Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	32	34
	Resor, representation, information	273	430
	Köp av varor	484	391
	Konsulttjänster avseende provkonstruktion och rättning	2 116	1 662
	Övriga konsulttjänster	4 315	3 479

		Övriga driftkostnader	840	1 002
		Summa	8 060	6 998
Not	5	Finansiella kostnader		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	92	29
		Övriga finansiella kostnader	0	2
		Summa	92	31
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ		
Not	6	Årets kapitalförändring		
		Avgiftsfinansierad verksamhet, resultat	6 398	6 666
		Summa	6 398	6 666

Balansräkning

(tkr)		2016-12-31	2015-12-31
Not	7	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	
		Ingående anskaffningsvärde	1 562
		Summa anskaffningsvärde	1 562
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 487
		Årets avskrivningar	-28
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 515
		Utgående bokfört värde	47
Not	8	Förbättringsutgifter på annans fastighet	
		Ingående anskaffningsvärde	458
		Summa anskaffningsvärde	458
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-456
		Årets avskrivningar	-1
		Summa ackumulerade avskrivningar	-457
		Utgående bokfört värde	0
Not	9	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	
		Ingående anskaffningsvärde	3 115
		Årets anskaffningar	107
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 372
		Summa anskaffningsvärde	1 850
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 992
		Årets avskrivningar	-42
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 372
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 662
		Utgående bokfört värde	188

Not	10	Fordringar hos andra myndigheter		
		Fordran ingående mervärdesskatt	596	479
		Kundfordringar hos andra myndigheter	95	45
		Summa	692	524
Not	11	Övriga kortfristiga fordringar		
		Förskottskassa	0	6
		Fordringar till anställda	8	0
		Summa	8	6
Not	12	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	764	508
		Övriga förutbetalda kostnader	23	78
		Summa	787	586
Not	13	Övriga upplupna intäkter		
		Upplupna avgiftsintäkter att vidarefakturera Riksrevisionen	37	38
		Periodisering av årsavgifter december 2016	1 399	0
		Summa	1 436	38

Revisorsnämnden har under året ändrat tidpunkterna för fakturering av årsavgifter. Tidigare har faktureringen skett månadsvis men från och med december 2016 sker faktureringen kvartalsvis. Detta innebär att december månads årsavgifter redovisas som upplupna intäkter då de faktureras först i februari 2017.

Not	14	Myndighetskapital			
		Specifikation förändring av myndighetskapitalet			
			Statskapital	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enl resultaträkningen
		Utgående balans 2015	12	1 438	6 666
		Ingående balans 2016	12	1 438	6 666
		Föregående års kapitalförändring	0	6 666	0
		Årets kapitalförändring	0	0	6 398
		Summa årets förändring	0	6 666	-268
		Utgående balans 2016	12	8 104	6 398
Not	15	Statskapital			
		Statskapital utan avkastningskrav avseende konst	12		12
		Utgående balans	12		12

Not	16	Övriga avsättningar		
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	72	31
		Årets förändring	40	41
		Utgående balans	112	72
Not	17	Lån i Riksgäldskontoret		
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
		Ingående balans	186	262
		Under året nyupptagna lån	35	42
		Årets amorteringar	-70	-118
		Utgående balans	151	186
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 500	3 500
Not	18	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
		Utgående mervärdesskatt	3	0
		Arbetsgivaravgifter	458	384
		Leverantörsskulder andra myndigheter	538	266
		Summa	999	650
Not	19	Övriga kortfristiga skulder		
		Personalens källskatt	524	514
		Övrigt	5	106
		Summa	529	620
Not	20	Upplupna kostnader		
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 390	1 209
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	90	73
		Upplupna kostnader för provkonstruktion	732	787
		Övriga upplupna kostnader	339	223
		Summa	2 551	2 292

5.4.4 Ersättningar och andra förmåner

Namn	Period	Ersättning (kr)	Styrelseuppdrag i aktiebolag och statliga myndigheter
<i>Myndighetschef:</i>			
Per Johansson	1602–1612	967 706	-
<i>Tillsynsnämnden – ledamöter</i>			
Sten Andersson, ordf.	1601–1612	93 500	-
Christina Eng, vice ordf.	1604–1612	36 750	-
Tomas Algotsson	1601–1612	45 000	-
Rune Brännström	1601–1612	39 000	Fastighetsaktiebolaget Protinus (ordf.), Förvaltnings AB Lindöhall (ordf.), Hällristningen AB (suppleant), Advokatfirman Egnell AB (suppleant), Advokat Bo Lindberg AB (suppleant), AB Commodium rei (suppleant), Rosedala gård AB (suppleant), Concursus Necessarius AB (ledamot), Advokatfirman Cademan (suppleant, Advokat Rune Brännström (ledamot), Bostadsrättsföreningen Musslan (ledamot), Advokatfirman Glimstedt Östergötland KB (prokurist, Advokatfirman Birgitta Mörner (suppleant), NameDac Förvaltning AB (suppleant), Klackotech Förvaltning AB (suppleant)
Maria Danckler	1601–1612	47 000	Styrelseledamot i bolaget Pelargi 1 AB
Eva Ekström	1601–1612	45 000	Ljustermans AB (ledamot)
Magnus Fredmer	1609–1612	15 000	Pennstället 71 AB (ledamot), Pennstället 11 AB (suppleant), Pennstället 63 AB (suppleant), Pennstället 84 AB (suppleant)
Stefan Holgersson	1601–1603	10 250	-
Per-Ola Jansson	1601–1612	47 000	IPOJ Konsult AB (ledamot), Nordic Growth Market NGM AB (ledamot), SwedSec Licensiering AB (ledamot), Styrelseordf: LeanOn AB
Claes Norberg	1601–1612	20 500	Regelrådet (ledamot), BASkonto-gruppen i Stockholm AB (styrelseledamot), Skattenytt Förlags AB (styrelseledamot)
Kerstin Nyquist	1601–1606	24 500	Forskarskattenämnden (ledamot), Ekobrottsmyndighetens insynsråd (ledamot)
Ola Wahlquist	1601–1608	28 000	Balaena Konsult AB (ledamot)

<i>Tillsynsnämnden – ersättare</i>			
Sofia Bildstein-Hagberg	1601–1612	4 000	Bokföringsnämnden (ledamot)
Helena Dale	1601–1612	10 000	Anini Konsult AB (suppleant), Balansen Helena Dale AB (ledamot), Balansen HD AB (ledamot), Balansen Dale AB (ledamot), Balansen AB (suppleant), Balansen ESL AB (suppleant), Gliainvest AB (suppleant), SN:s Revisorer AB (suppleant), Nordebäcksinvest AB (suppleant), Hasselbackens & Co AB (suppleant), Lilla ESL AB (suppleant)
Peter Ek	1601–1612	2 000	-
Mikael Ernström	1601–1612	2 000	AB Ernströms Revisionsbyrå (ledamot), Ernströms Konsult i Ljusdal AB (ledamot), Ernströms Företagsrevice AB (Ledamot), Mittrevision AB (ledamot), T Cahling Revision AB (Suppleant)
Michael Frie	1601–1612	6 000	Bostadsrättföreningen Rosenhill (ledamot), Dalarö Advokataktiebolag, Bird & Bird Administration AB (ordf), Poppelman Advokat AB suppleant), Lars-Henrik Tisell Advokat AB (suppleant), Bird & Bird AB (ordf.), Frie Advokat AB (ledamot), Bird & Bird Partners AB ordf.), Bird & Bird Service AB (ordf.)
Eva Melzig Henriksson	1601–1612	0	-
Bo Johansson	1601–1612	6 000	Torgporten Revision Holding AB (ledamot), Torgporten Revision AB (ledamot)
Anette Landén	1601–1612	0	-
Birgitta Lööf	1601–1612	0	Rendelen 52 AB (suppleant), Rendelen 56 AB (suppleant), Rendelen 32 AB (suppleant), Rendelen 45 AB (ledamot)
Gustaf Sjöberg	1601–1612	0	Finansinspektionen (ledamot), Sjöbergs Konditori i Gävle AB (ordf.)
Bertil Sjöo	1601–1612	0	-
Gunnel Wennberg	1601–1612	0	Finansinspektionen (ledamot), Statsrådsarvodesnämnden (ledamot)

5.5 Sammanställning väsentliga uppgifter

(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 500	3 500	3 500	2 500	2 500
Utnyttjad	151	186	262	460	772
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	19	101	168
Räntekostnader	92	29	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	36 940	37 634	32 026	30 222	34 353
Avgiftsintäkter	39 665	37 432	32 752	27 447	29 932
Övriga avgiftsintäkter	201	195	184	17	282
<i>Anslagskredit - ej tillämplig</i>					
<i>Anslag - ej tillämplig</i>					
<i>Bemyndiganden - ej tillämplig</i>					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	22	20	23	22	20
Medelantalet anställda (st.)	25	24	25	23	21
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 521	1 541	1 424	1 473	1 533
Kapitalförändring					
Årets	6 398	6 666	-62	-5 256	-733
Balanserad	8 104	1 438	1 500	6 755	7 488